

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
adaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne franko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti števe 20.
Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELFFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Sklicanje državnega zbora.

DUNAJ 24. Razni časopisi poročajo, da bo državni zbor sklican med 12. in 15. oktobrom. Koncem oktobra se sestanejo na Dunaju tudi delegacije.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 24. Med došliimi vlo-
gami se nahajajo štiri peticije proti obstruk-
ciji. Opozicija je predlagala, naj se iste od-
kaže raznim odsekem, naj se o njih glasuje
po imenih in naj se glasovanje po imenih odloži
na prih. sejo, kar je predsednik odredil. Preds.
je sporočil, da je posl. Györfy (Justhova
stranka) prijavil nujno interpelacijo v stvari
tista „A Nap“. To interpelacijo bo govornik
utemeljeval ob 1-30 popol. Nato je 20 po-
slancev opozicije predlagalo tajno sejo.
Predsednik je to odredil. Posl. Farkas (de-
lavna stranka) je zahteval, da se ugotovi
nesklepnost zbornice. Ker je bilo navzočih
le 22 poslancev, je bila seja prekinjena za
pol ure.

Po polurnem odmoru je bila zopet
otvorjena seja. Posl. Ivan Hoch (Justhova
stranka) je ostro kritikoval postopanje ob-
lastnijskega lista „A Nap“. Ker pa ni bila
zbornica sklepčna, je bila seja zopet pre-
kinjena. Ob 1-30 pop. je bila seja progla-
šena za javno, nakar je posl. Györfy ute-
meljeval svoj nujni predlog. Rekel je, da je
postopanje proti listu „A Nap“ protizako-
nito in je vprašal, je-li namerava vlada
umakniti svojo odredbo. Interpelacija je bila
izročena ministrskemu predsedniku in seja
zaključena, prihodnja seja jutri.

Sestanek grofa Aehrenthala in Di San
Giuliana.

DUNAJ 24. N. W. „Journal“ piše, da
se brzkone v kratkem sestanejo avstro-ogr-
ski minister za unanje stvari grof Aehrenthal
in italijanski minister za unanje stvari Di
San Giuliano.

Ruski pomorski častniki pri romunskem
kralju.

BUKAREŠT 24. Meseca septembra pri-
pluje v pristanišče Kostanco ruska črnomor-
ska flota. Poveljnik in častniki obiščejo v
imenu ruskega carja kralja Karola v Sinaji.

Prvi predsednik portugalske republike.

LIZBONA 24. Narodna skupščina je s
121 glasovi izvolila Arrigo predsednikom
republike.

LIZBONA 24. Okolu kongresnega po-
slopa vlada živahno gibanje povodom vo-
litve predsednika. Nova ustava stoji v ve-
lavo jutri. Jutri se vršijo volitve za 71 se-
natorjev, ki jih izvolijo poslanci izmed po-
slancev, starih nad 30 let. Mandati senata
in zbornice potečejo istočasno s parlamen-
tarnim zasedanjem.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 24. Poročila, ki jih je pre-
jela porta, pravijo, da so min. za unanje stvari
krečanskih zaščitnih oblasti izjavile v svojem
odgovoru na turško noto glede Krete, da ni
bilo nikdar govora, da bi se obnovil man-
dat Zaimisa in se imenovalo drugače komi-

sarja, ki bi ga predlagal grški kralj. Za-
ščitne oblasti izmenjujejo mnenja o provizo-
ričnem modusu živendi.

Reka svobodna od kolere.

REKA 24. Guverner je poslal minister-
stvu za notranje stvari sledeče brzajavno
poročilo: Ker ni bilo na Reki že sedem dni
nobenega slučaja kolere in ni tudi nihče
obolel za sumljivimi znaki kolere, zato je
Reka proglašena za svobodno od kolere.

Dvestoletnica Carskega Sela.

PETROGRAD 23. Sinoči je bila v nav-
zočnosti carja Nikolaja in drugih odličnikov
otvorjena v Carskem Selu razstava v spomin
200-letnice. V krasnem carskem parku je
razvrščenih na stotine paviljonov.

Neurje v Monakovem.

BEROLIN 24. „Tageblatt“ poroča iz Mo-
nakovega: Sinoči se je nad Monakovem in
nad velikim delom bavorskih alpskih krajev
utrgal oblak. Padala je tudi toča. Na otoku
Herrenwört je zahtevalo neurje tri človeške
žrtve.

Požari na Gorenjem Avstrijskem.

LINC 23. Včeraj in danes je bilo v
Gorenji Avstriji dvanajst velikih požarov;
tako da je letos v sami omenjeni pokrajini
do sedaj 365 velikih požarov.

Po končanem štrajku na Angleškem.

LONDON 24. V Bagoedu v Mornouth
Shiru je prišlo v minuti noči do izgrediv
Množica je oplenila prodajalnice in jih razde-
jala. Tjakaj je bilo odposlano vojaštvo.

Osvoboditev inženirja Richterja.

SOLUN 24. Grški četniki so izpustili
inženirja Richterja na svobodo, potem ko ga
je nemški konzulat v Solunu odkupil za
4000 turških lir.

Turčija.

CARIGRAD 24. Minister za unanje
stvari Rifaat paša je odstopil. Njegovo ime-
novanje poslanikom v Parizu bo objavljeno
jutri. Rifaat paša odpotuje na njegovo novo
mesto že prihodnji teden.

SOLUN 24. Reservno poveljstvo v Di-
bri poroča, da nočejo rezervisti priti na
vaje, čeprav so poklicani na vaje že pred 8
dnevi ter izjavljajo na kratko, da ne pridejo.
Ob enem svarijo oblastnike, naj ne nasto-
pajo s silo, ker sicer zadenejo na odločen
odpor.

CARIGRAD 25. Veliki vezir, ki prev-
zame danes vodstvo ministerstva za unanje
stvari, se sredi septembra poda na svoje
potovanje po Evropi. „Tanin“ poroča, da
se veliki vezir poda v Berlin in London.
Med njegovo odsotnostjo pride Rifaat paša
v Carigrad, da bo začasno vodil ministerstvo
za unanje stvari. Rifaat paša je odločil tudi
svoj poslaniški mandat v Carigradu.

Pariz 24. Sinoči je inkognito dospel
semkaj grški kralj Jurij.

Praga 24. Nadvojvoda Karol Fran Josip
se je s tremi častniki v avtomobilu peljal
na vojaške vaje v Sojovice. Na potu je av-
tomobil zavozil v nek voz. Nadvojvoda je
lahko ranjen na očesu, a eden častnikov je
pa težko ranjen.

moral ostati brez kazni. Jaz se vprašujem:
zakaj sta se ravno sedaj zatekla v senco
tvoje visoke porte, proseč milosti in ponu-
jajoč svojo službo?“

„Kako vprašanje je to?“ je očital
sultan.

„Naj me dobro razume moj svetli go-
spod, katerega modrost napolnjuje svet z
občudovanjem,“ je rekel vezir naglo, da pre-
hiti kako morebitno nesporazumljenje, „ne
govorim o knezu Stefanu, niti o njegovih
srbskih bojovnikih, govorim samo o dveh
upornih vojvodah, o Ivanu Kosančicu in Mi-
lanu Topličaninu, kateri slednji se niti še
pokazal ni pred solničnim bleskom tvojih
oči,“ je pristavil premeteni vezir.

Bajazet se je vidno zdržnil radi veziro-
vih besed; njegovo lice je potemnelo, z
nemirnim očesom je zrl okoli sebe; videlo
se je, da ne more najti odgovora, ki bi
njemu samemu zadostoval.

Lahen ropot se je oglasil za stranskimi
vratmi, ki so bila ozka in nizka, da se jih
je opazalo šele po pozornem opazovanju
dvorane. Očitno so služila za privaten vhod;
in kdor je hotel skozi nje, je moral dobro
poznati padišahov serail, in je moral imeti
pravo, hoditi po tajnih hodnikih, nepristop-
nih vsakomur, izvemši sultana in njegovih
evnuhov.

Bajazet je butnil z nogo ob tla in se
vsled ropota nestrpno obračal stranskim
vratom: „Kdo se drzne, vsiljevati se k meni
brez vabila?“ je vskliknil jezno. „Bismillah!
trpko poplača svojo predznost.“

Da-si je svojo grožnjo spregovoril tako

Dunaj 24. Določeno je, da se cesar
povrne iz Išla na Dunaj dne 8. septembra.
Cesar se nastani v Schönbrunn.

London 24. Iz New-Yorka poročajo, da
je umrl tamkaj veliki ameriški spekulant
Gates, ki je zapustil 145 milijonov frankov.
V oporoki je določil, da se ne sme vred-
nostnih papirjev, ki se nahajajo v njegovem
imetku, prodati deset let.

Išli 24. Grof Aehrenthal pride prihodnji
teden semkaj, da bo poročal cesarju o po-
ložitju unanje politike.

Petrograd 24. Ministerski svet je
odobril zakonski načrt glede podpiranja tr-
govinskih ladij, zgrajenih v Rusiji.

Zemun 24. Poveljnik parnika Friedenau
donavskega pravoplovnega društva, Hugo
Schneider je poneveril 700.000 K. Ravna-
telstvo ga je tako odpustilo in uvedlo proti
njemu preiskavo.

Uralsk 23. V kingiški stepi so konsta-
tirali bubonsko kugo.

Ne igrajte se z ognjem!!

V svoji številki od minule srede je
priobčilo ljubljansko „Jutro“ dopis iz Istre,
ki se bavi z razmerjem med Hrvat in Slo-
venci v tej deželi. A to načinom, ki ga mo-
ramo le globoko obžalovati.

Dopisnik obdoljuje istrske Hrvate, da
niso iskreni nasproti Slovincem. Ti slednji
da veliko bolj podpirajo Hrvate gmojno in
moralno, nego pa oni nas. Dopisnik navaja
tudi konkretne okolnosti, ki podkrepiljo
njegovo trditev. Navaja celo slučajev na-
sprotnosti proti naši Ciril-Metodovi družbi.
Specijalno tržaškimi Hrvatoma očita, da se
nočejo prilagoditi slovenskim razmeram,
kakor se Slovenci v hrvaških krajih prilag-
odjajo hrvaškim razmeram itd. itd.

Jako kočljivo struno je ubral dopisnik
v svojem zaključku, kjer apostrofira Hrvate:
„Hrvatje so uvideli, kako potrebna je sloga
in so se s Srbi na Hrvaškem sprijaznili,
ali hočejo mar kompenzacije od Slovencev?“

Odjizen zvok je bil to, ki ga sicer
želja dopisnikova, da bi se ona „istrska
nepremišljenost“ odpravila in da bi ostali,
kakor smo bili: enega srca — nekoliko
ublažuje. Ali, tisti neugodni utis grenkega
očitanja bi utegnil vendar dalje zveneti v
duši ravno onih hrvaških krogov Istre, ki
tacega očitanja niso zaslužili. A to bi bilo
zlo, ki bi rodilo verigo drugega zla, usod-
nega za najviše interese obeh krvno najso-
rodnejših si plemen — skupne slovenske
stvari Istre. Zato smatramo za svojo nujno
dolžnost, da — opirajoč se na dobro po-
znavanje razmer v Istri — opravičenost
onih čitanj zvedemo na njihovo pravo, dej-
stvom odgovarjajočo mero.

Mi nočemo ničesar prikrivati in prizna-
vamo kar brez drugega, da je v gornjih
očitanjih zrnec grenke resnice. Iskrenost te
naše izjave hočemo takoj tu dokazati s tem,
da izročamo javnosti slučaj, o katerem smo
doznali malone v isti hip, ko smo čitali gori
omenjeni dopis v „Jutru“. Doznali smo: V
Trstu živi odvetniški kandidat rodom Istran
(ime zamočujemo za danes), ki je v slovan-
skih krogih vedno veljal za navdušenega

glasno, da jo je moral slišati tudi oni, ki je
za vratni ropotal, so se vrata vendar-le od-
prla, in skozi nje je vstopila v dvorano žen-
ska postava; morala se je pripogniti pri
svojem vstopu, sedaj pa se je vzravnila, in
njena visoka postava se je počasi pomaknila
par korakov naprej.

Bila je to impozantna postava, gibčnih
udov in tako sorazmernih, da je izgledala
vsaka njena kretnja kakor nežna kretnja v
plesu. Z razkošjem je počivala na njej oko,
če je stala; z navdušenjem, če se je premi-
kala. Okoli njenega telesa je valovila drago-
cena halja in ker je bila popolnoma zakrita
z gostim pajčolanom, ni nudila v občudo-
vanje krasot svojega lica; samo njene oči
so bliskale skozi pajčolan, kakor iskrene iz ža-
rečnega oglja v nočni tmini, dajajoč s tem
svojim prodirljivim svitom na znanje, da so
zrcalo strastne duše, pohotnih poželjenj.

„Slišala sem tvojo grožnjo, sultan!“ je
začela govoriti in njen glas, da-si se je tresel
vsled notranjega nemira, je zvenel po dvo-
rani kakor trepet srebrnih zvonov, tako, da
je sultan v prijetnem razpoloženju nagnil
glavo naprej, a vezir Mehmed se je zdržnil
ter je v navdušenju zrl v višavo, kakor bi
se ob teh glasovih odpirala pred njim veža
edena. Vzlic temu svojemu navdušenju pa si
je ohranil toliko razsodnosti, da ni obrnil
svetoskrusko svojih oči na eno izmed žena
sultana in to še celo v njegovi navzočnosti.

„Slišala sem jo, gospod moj!“ je govo-
rila krasotica, „in drage volje se pokorim
tvojemu izreku, ko bo obvarovana čast tvo-
jega ležišča, padišah!“

Hrvata. In ta navdušeni Hrvat se ponaša
se svojim nasprotstvom do Slovencev!
Tudi noče rabiti slovenskega jezika in rabi
raje laškega. „Io sono croato, ma avversario
degli Sloveni!“

Vidite torej, da ne prikrivamo ničesar.
Med Hrvati Trsta in Istre je neka taka
struja animoznosti proti Slovincem. Tega
dejstva ne moremo zanikati.

Druge vprašanje pa je kako močna je
ta struja, koliko vpliva ima po svojem šte-
vilu, po svojih kvalifikacijah in po svojem
uveljavljenju potom lastnega dela v javnem
življenju? To je le neka struja, ki, hvala
Bogu, vsaj za sedaj še ne pada na tehtnico
narodnega in političnega snovanja v Istri.
To je struja, ki je morda bogata na —
osebnih ambicijah, ki pa ne more kazati na
delo, ki bi jej dajalo pravico do veljavnosti
sodoločevalnega faktorja.

Največi afront proti resnici in proti in-
teresom hrvaško-slovenske stvari v Istri bi
bil, ako bi se hotelo take slučaje animoz-
nosti generalizirati. S polnim prepričanjem
trdimo, da ogromna večina Hrvatov istrskih
— posebno pa njihovo oficijelno vodstvo —
umevajo v polni meri solidarnost interesov
Hrvatov in Slovencev v Istri in potrebo
najtesnejega sodelovanja.

Gorje naši stvari v Istri, če temu ne bi
bilo tako! Kakor je nevarna žveplenka v
rokah otrok, igrajočih se tikom kakega se-
nika, istotako nevarno bi bilo, če bi s ta-
kimi pavšalnimi obdolževanji, s takim gene-
raliziranjem posamičnih slučajev hoteli me-
tati v duše iskre — nezaupanja med ple-
menoma, ki si nista le sorodna po krvi in
rojstvu, ampak tudi po sodeželanstvu in po
skupnem trpljenju stoletij, ki je ustvarilo
skupnost interesov — tako tesno, da si eden
brez drugega ne moreta izvojevati bodoč-
nosti!

Ne smemo se torej igrati z nevarno
iskro, ne igramo se z ognjem, ki bi mogel
zaneti plamen, ki bi smodil hrvaške in
slovenske domove!

To je odločilen vzrok, da „Edinost“
ni hotela vršiti tiste „dolžnosti“, ki jej jo
insinuira istrski dopisnik ljubljanskega lista.
Ker pa je že dopisnik ljubljanskega lista
smrtno tudi to priliko za primerno, da se
obregne ob naš list in mu očita zanemar-
janje svoje dolžnosti, nam tudi v Ljubljani ne
smejo zametati, ako jim natočimo nekoliko
morda nepoznane jim resnice, ki pa jim
najbrže ne bo posebno prijetno dišala...

Ravno v navskrižju med zvestobo do
slovensko-hrvaške in ono strujo animoz-
nosti proti Slovincem je — poleg drugih
raznih razlogov — nekoliko pojasnila za
tiste dogodke zadnjih časov v jugoslovanski
parlamentarni delegaciji, nad katerimi je
ravno ljubljanski list razlival po slovenski
javnosti cele poplave ogorčenja!! O tem bi
mogli zapeti žalostno pesem ne le tržaški
Slovenci, ampak tudi vsi tisti zaslužni Hr-
vatje, ki so bili od izvestnih sedanjih Hrvat-
skih parlamentarcev stavljeni naravnost na
proskribcijsko listo, ker jim njihovo pošteno
slovansko mišljenje ni dopuščalo, da bi se
pridružili mnenju, da so tržaški Slovenci
inferiornno pleme brez nade do kake bodoč-

Vezir se je nasmehnil, kakor v spora-
zumljenju. Bajazet pa se je zdržnil in je naglo
skočil naprej, potem pa se je ustavil ter re-
kel z nasmehom: „Ah da, zanemarjal sem
te nekaj časa, Irena! Vem to, vem in sam
si že pripisujem krivdo. Še bolj pa sem za-
nemarl — sebe, gosudarika! Samo potrpi,
vse se popravi in preženem tvojo ljubosum-
nost; v tvojem objemu ti bom zopet pripo-
vedoval o svoji ljubezni, kakor tedaj, ko si
bila prvič pripeljana iz Bizanca“) za mojo
ženo v moj serail, in sem jaz, očaran od
tvojega razkošja, tebe, sestrlično cesarja Ma-
nuela, imenoval za svojo drugo ženo, takoj
prvo za Milevo srbsko.“

Te skoro porogljivo izgovorjene besede
so se kakor trn globoko zarile v srce stra-
stne gospe, ki pa ni z nikako kretnjo izdala,
da se čuti razžaljeno. Samo njeno oko je
vzplamtelo že strastneje, da so njeni udi za
trenotek vstrepotali v jezi, ki je divjala v njeni
notranjosti: „Ti si gospod nad življenjem in
smrtjo“, je dejala zopet mirno, toda nekoliko
rezkeje je zvenel njen glas. „Gospod tudi
nad svojimi dejanji, in proti tebi in tvoji mo-
gočnosti greš, kdor te hoče zalezovati v
tvojih dejanjih ali besedah; ne drznem se
misliti na se, kadar gre za tvojo čast; jaz
sem se do sedaj zadovoljevala z ostanki
tvoje ljubezni in zadovoljevala se bom tudi
v bodoče, ko mi odvzameš še te; samo za-se
bom obžalovala to nesrečo; toda tega ne
morem gledati, da se mojemu gospodu in
sultanu grabi čast ležišča, čast njegovega
harema.“ (Pride še).

*) Bizanc — Carigrad.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek
Poslovenil H. V.

Mileva.

„Kaj premišljaš?“ je vprašal sultan,
opazivši vezirjevo zadržano, „govori jasno in
brez obotavljanja; saj je tvoj padišah tvoj
prijatelj, Mehmed! Povej, ali se ne strinjaš
z mojim mnenjem?“

Vezir, kateremu se je poznalo, da zelo
važno premišljuje o nečem, je sedaj sam
sebi priklimal z glavo, kakor da je zaključil
svoj namen, in je, obrnivši se k sultanu,
rekel pokorno:

„Tudi jaz sem prepričan o hrabrosti in
nevpopgljivi volji obeh vojvod, jasni moj
gospod! Toda, ali si ti prepričan o njiu
zvestobi?“ je vprašal na lahko, da-si dosti
trdno.

„Sem!“ je odgovoril Bajazet vzvišeno.

„Naj mi ne preneha svetiti solnce tvoje
milosti,“ je govoril vezir dalje, položivši roki
na prsi in potem na glavo in globoko klan-
njajoč se — „če svoje vprašanje ponovim,
pravzaprav spopolnim.“

„Govori!“ je zapovedal sultan kratko.

„Ali je moj vzvišeni gospod prepričan,“
da nista iz nikakih drugih vzrokov, nego
iz naklonjenosti do tvoje vzvišene osebe, oba
vojvode opustila svoj upor, in ravno sedaj,
ko je njiu upor prej, nego kedaj drugič,

nosti, in ki naj abdicira, da bo potem mir z Italijani — v Dalmaciji!! In na ta žrtvenik naj bi položili svojo glavo tudi Hrvatsko, zapadno od Učke!

Gospodi v Ljubljani bodi povedano, da je struja animoznosti proti Slovincem, kolikor je še res izlasi v mlaji generaciji Hrvatov, navstala v glavnem — vsaj za Trst velja to — pod vplivi naukov tistih dalmatinskih politikov, katerim v prilog so v Ljubljani začeli s tisto grdo gonjo proti našim primorskim poslancem. To so isti vplivi, ki so povzročili par let trajajočo mučno, na neprijetnostih toli bogato krizo v socialnem življenju tržaškega Slovenstva. Ljubljansko glasilo naj bi se bilo torej se svojo lepo propovedjo obrnilo na to adreso teh svojih somišljenikov, ne pa, da je take obžalovanja vredne izjeme generaliziralo in povšalno obdolževalo istrsko Hrvatsko. Nekaljeno sporazumljenje in sobojevništvo med Hrvatini in Slovenci in Istri je podlaga vsej naši borbi. Na tej podlagi slovanska struja v Istri živi, raste in napreduje in žnjo bi tudi padla. Ne igrajte se torej z ognjem!

Izjemne razmere na Hrvatskem.

Kakor je videti, se pod banovanjem bana Tomašića vračajo počasi one zloglasne razmere, ki so vladale za časa Khuenovega paševanja. Najbrž ne bo dolgo, ko iz Hrvatske popolnoma izginje pojem o svobodi in bo le še zopet govora o tiranstvu. En sam primer:

Prošlo nedeljo bi se bil moral vršiti v Mitrovici javen shod socialno-demokratske stranke, a je bil prepovedan s sledečim veleznakičnim policijskim odlokom:

„Ker niste ugodili pozivu z dne 18. avgusta glede označbe tega, o čemer se hoče razpravljati pod naslovom „Protest proti kršenju narodnih pravic“, in tudi niste hoteli izpremeniti dnevnega reda, nadalje ker niste hoteli prevzeti odgovornosti, da se v slučaju dovolitve shoda ne prekorači mera v posameznih govorih, in končno, ker predmet razprav ni v neposredni zvezi z interesi socialno-demokratske organizacije, oziroma delavstva, se shod v smislu . . . itd. prepoveduje.“

Komentarja k tej prepovedi pač ni treba.

Proti stanovanjski bedi.

Ministerstvo za javna dela je, izvršujoč § 15 zakona z dne 22. decembra 1910, v stvari ustanovitve zaklada za stanovanjsko preskrbo, dne 18. t. m. sporazumno s finančnim in notranjim ministerstvom izdalo izvršilno naredbo, ki ureja ustanovljanje stanovanjskih odborov in poslovnik zanje. Bistvene določbe te naredbe so sledeče:

Stanovanjski odbori imajo nalogo podajati svoja mnenja pred vsem o prošnjah za posojila in pa staviti samostojne predloge. Stanovanjski odbori se ustanove navadno za območje ene krajevne občine in štejejo najmanj 4 člane, največ pa 16 in ravno toliko namestnikov.

Stanovanjski odbor se ustanovi na predlog občine, kake socialne zavarovalnice ali zavoda za pospeševanje stanovanjskih stvari. Taki zavodi morajo imeti splošnokoristen značaj, morajo obstajati vsaj že eno leto in v občini razvijati znatno delovanje. Pravila splošno koristnih stavbenih udruženj morajo odgovarjati § 12 v začetku omenjenega zakona. Stavbene zadruge in društva morajo poleg tega šteti vsaj 50 članov in imeti svoj sedež v dotični občini. Izvzeti so le posebne oziroma vredni slučaj.

Predlog je treba podati pri politični oblasti, h kateri je pristojen kraj, v katerem se nahaja sedež predlaganega stanovanjskega odseka. Udruženja in zavodi, ki so podali tak predlog, ali se mu hočejo priključiti, morajo predložiti en izvod svojih pravil in poročilo o svojem delovanju, število članov in imena članov svojega vodstva, oziroma datum svojega konstituiranja, ob enem pa tudi sporočiti, na kak način naj se izvolijo zastopniki v stanovanjski odbor.

O ustanovitvi odločuje okrajna oblast, obvestivši interese, občino in ostale socialne zavarovalne zavode. Ista oblast odločuje o sestavi stanovanjskega odbora, zastopnikih občine, socialnih zavarovalnic in splošnokoristnih stavbenih udruženj. Število zastopnikov občine ne sme presegati števila zastopnikov ostalih interesentov. Politika okrajna oblast odreja konstituiranje odseka.

Poslovna doba članov stanovanjskega odbora traja tri leta. Članstvo je časten posej, ki se opravlja brezplačno. Po poteku poslovne dobe odloča, enako, kakor ob ustanovitvi, okrajna oblast o nadaljnjem poslovanju odbora. Deželna politična oblast ima pravico razpustiti odbor. O prizivih odloča ministerstvo za javna dela sporazumno z ministerstvom za notranje stvari.

To je torej v kratkem bistvena vsebina nove odredbe. Ob priliki izpregovorimo obširnejše o tej stvari izlasi z ozirom na našo tržaško stanovanjsko mizerijo.

Zmaga male Srbije nad veliko Avstrijo

v stvari zgradbe balkanskih železnic ne da mirno spati nemškim avstrijskim velikim politikom. Zato napovedujejo za prihodnje delegacijsko zasedanje že sedaj vsakovrstne predloge in zahteve zlasti glede železnice skozi novopazarski sandžak, ki naj bi Bosni

in sploh Avstro-Ogrski odprla novo trgovinsko pot do Soluna. Avstrijsko-ogrsko ministerstvo za zunanje stvari se je sicer trudilo na vse možne načine, da bi zagotovilo tej železnici, ki bi se zgradila z avstrijskim kapitalom in materijalom, obrestovalno garancijo s strani turške vlade, toda ni se ji posrečilo, kajti Turčija smatra obe transvazalni progi preko Albanije zlasti v vojaškem oziru za mnogo važnejši, nego pa progo skozi novopazarski sandžak, ki ga ji je Avstrija prepustila v nagrado za privoljenje v aneksijo Bosne in Hercegovine. In proti Avstriji Turčija ne bo pošiljala svojega vojaštva! Proga skozi novopazarski sandžak je popolnoma trasirana, treba jo je torej le še zgraditi. Toda kedaj, če Turčija ne garantira obrestovanja investiranega kapitala? Radovedni smo, se-li posreči grofu Aehrenthalu pridobiti Turčijo za to? V prihodnjem delegacijskem zasedanju se pokaže, koliko velja Aehrenthalova beseda v Carigradu.

Razpust ogrsko-hrvatskega državnega zbora?

Že torkovi listi so prinesli vest, da se je položaj v ogrsko-hrvatskem državnem zboru tako poostiril, da ni pričakovati več nikakega rednega dela. Opozicija je jako spretno izrabila znano prepoved svobodne kolportaze lista „A—Nap“ in v vsaki seji se ponavljajo radi te zadeve najrazličnejše interpelacije in predlogi. Enako spretno uporablja opozicija tudi poimenska glasovanja in druga taka tehnična sredstva za oviranje redne razprave o glavni točki dnevnega reda, brambovski predlogi.

Iz Budimpešte prihajajo vedno resnejši glasovi, da se vlada že bavi z mislijo razpustitve državnega zbora. Kako in kedaj namerava izvesti to svojo nakano, seveda še ni znano, vsekako pa računajo krogi, ki so v zvezi z vlado, z novimi volitvami še pred novim letom.

Do takojšnje, nenadne razpustitve državnega zbora najbrž ne pride, pač pa se zasedanje prekine, da se morda tekom kratkega odmora nekoliko umirijo duhovi. Ako bi pa na to na novo sklicanem zasedanju opozicija ponovila svoj brezobzirni boj proti vladi, je razpust državnega zbora gotova stvar.

Na novih volitvah upa vlada dobiti tako večino, da bi z lahkoto prešla preko vsake opozicije. In volitve „delati“ znajo ogrske vlade. Sploh — a mojstra vseh mojstrov se je pokazal grof Khuen Hedervary že na Hrvatskem.

Dnevne vesti.

Nova stolica na zagrebškem vseučilišču. Na pravo- in državoslovni fakulteti zagrebškega vseučilišča se ustanovi stolica za hrvatsko pravno zgodovino.

Nov muslimanski list v Bosni. — „Ujedinjena muslimanska organizacija“ prične s 1. septembrom izdajati svoje novo glasilo „Zeman“, ki bo izhajalo trikrat na teden. Urednik listu bo dosedanj urednik „Musavata“, Ahmed Hadžialagić.

Iz antimilitarističnega gibanja na Češkem. Znani urednik Emil Špatný je bil v tork, dne 22. t. m. izpuščen iz pankraške kaznilnice. Špatný je bil vsled antimilitaristične propagande obsojen na dve leti težke ječe. Nastopil je svojo kazen lani 20. marca in je bil torej v ječi 17 mesecev in 2 dni, ne pa celi dve leti, ker si je s prostovoljno prostotvijo skrajšal čas kazni. Da ne bi se dogodile kake demonstracije, bi bil moral Špatný zapustiti kaznilnico že ob 4. jutraj, toda izjavil je, da ne gre prej iz ječe, dokler ne poteče njegov čas. Izpustili so ga torej ob 6. uri jutraj. Pred kaznilnico ga je čakala številna množica pristašev narodno-socialne stranke, med njimi tudi njegova mati in sestra. Ko ga je množica zagledala pri izhodu iz kaznilnice, ga je pozdravila z viharimi nazdar-klici. Ljudje so bili do solz ginjeni. Od Pankraca ga je spremljala do njegovega stanovanja. Spreved, kateremu se je pridruževalo vedno več ljudstva, je vzbujal splošno pozornost, in Špatný je bil povsod predmet živahnim pozdravom.

Novi davki. Avstrijska vlada namerava v bodočem državnozbornem zasedanju predložiti svoj načrt za zboljšanje državnih financ. Ta načrt obsega zvišanje davka na žganje, zvišanje osebne dohodnine in pa uvedbo državnega monopola na užigalice. Vse to troje torej bo zopet nekaj takega, po čemer bo prizadeto najbolj delavstvo in pa srednji neimoviti sloji, ki itak že plačujejo razmeroma največ indirektnega davka, h kateremu spada davek na žganje in tudi davek, ki ga bo treba plačevati vsled monopoliziranja užigalic. — In osebno dohodarino pa tudi plačuje velik del delavstva. O monopolu na užigalice izpregovorimo v kratkem obširnejše, ker je stvar za našo Avstrijo nekaj popolnoma novega, a gotovo je že sedaj, da se vsled monopola podraže užigalice za najmanj 100%. Torej stoodstotno povišanje davka.

Brazilijanski Lloyd v konkurzu? Iz Rio de Janeiro poročajo, da je brazilijanska banka prisiljena prijaviti brazilijanski Lloyd radi pada njegovih akcij. Lloyd dolguje banki 6 milijonov dolarjev. Vlada je postavila za Lloyd posebno komisijo.

Novo mohamedansko vseučilišče ustanovijo v kratkem v Damasku. Potrebna poslopja, ki bodo velikanska, zgradijo iz darov bogatih Arabcev. Novo vseučilišče bo delalo

konkurenco islamitskim visokim šolam v Kairu, Tunisu in Fezu.

Bodoči ruski minister za unanje stvari. Glasom zanesljivih informacij iz Petrograda bo ruski poslanik v Carigradu Čarikov v kratkem imenovan ministrom za unanje stvari. Čarikov se pred oficijelnim imenovanjem poda v Berolin, da stopi tam v stiko z merodajnimi krogi. Te dni odputuje iz Carigrada v Berolin. Tudi njegova rodbina zapusti Carigrad in se poda v Rusijo. Potovanje Čarikovo v Berolin je seveda v zvezi s sklepom rusko-nemškega dogovora.

Tramvajski uslužbenci v Berolinu hočejo štrajkati. Iz Berolina: Že tri mesece imajo tramvajski uslužbenci večkrat shode, pripravljajo se namreč na splošen štrajk. Uslužbenci hočejo doseči povišanje plač za vse osebe na tramvajskih progah. Na čelu vsega gibanja so mlaji elementi. V slučaju da izbruhne štrajk v Berolinu, je skoraj gotovo da pričnejo štrajkati tramvajski uslužbenci tudi v drugih mestih.

Jubilej kmetijske šole na Grmu.

(Glavno zborovanje; ustanovitev „Društva absolventov kmet. šole na Grmu“.)

V nedeljo jutraj so bili pozdravni govori, ob enajstih so se dali vsi absolventje slikati na grajskem dvoru, opoldne je bil banket v gradu, ki se ga je udeležilo krog 200 gostov, med temi razven absolventov, sedanjih ravnateljev kmetijske šole g. Rohrmann z učiteljskim osebjem gg. Planinšek, Vederjak, Zdolšek, Lapajne, prejšnji ravnatelj g. R. Dolenc in nadalje gg.: glavar Rechbach, prošt Elbert, župan Zorc z odborom, živino-zdravnik O. Skale, drž. poslanec Jarc, dež. odbornik dr. Zajec, vinarski nadzornik Skally.

Po banketu, pri katerem so servirale gojenke gospodinske šole v Šmihelu, so sledile napitnice, izmed katerih naj omenim le par besed ravnatelja g. Rohrmanna, ki je govoril o pomenu, potrebi in postanku tega zavoda. Tedanji deželni odbor je sprevidel, da je šola na Slapu v vipavski dolini zvršila svojo nalogo in da je potrebna gospodarske izobrazbe zlasti Dojenjska, ki se v nekaterih krajih izključno, v drugih več ali manj preživlja z vinogradništvom in katerega vinogradni nasadi obsegajo 10.000 ha, dočim oni v Vipavski dolini le 1000 ha. Tedanji deželni odbor je skrbel, da je šola življala ugled in zaupanje med ljudstvom, ki sta potrebna za dober razvoj slehernega zavoda. Spominjal se je sedanjega deželnega odbora in njegove skrbi za razvoj te šole in napaval zbranim gostom in deželnemu odboru.

V imenu absolventov se je zahvalil g. Tomazin, ki je povdarjal v svojem govoru odlične zasluge tedanjega deželnega odbora in prejšnjega ravnatelja g. R. Dolenca (viharne odobravanje) in naloge absolventov, da goje in obdelujejo s pravo vneto domaćo grudo, ki so jim jo zapustili pradedje. G. Dolenc se je zahvalil in rekel, da bi bilo vsakomur na njegovem mestu težko govoriti ob spominu na minolost, vendar pa omenja začetek šole, ko je začel orati ledino na tej šoli in ko je jelo prevladovati spoznanje, da je treba tudi kmetu izobrazbe. Zeli mnogo uspehov absolventom in sedanjemu ravnatelju, svojemu nasledniku, ki je času primerno ugodil zahtevam in reformiral gospodarstvo na zavodu.

Prečitali so se brzojavni in drugi pozdravi: dež. glavar Šuklje zadržan; deželni odbornik Lampe, želi žegen; g. Pirc, nadzornik g. Gombač, Ciril Dolenc, Kovačič in Cerjak, Mirko Perhac, dež. poslanec župnik Peterlin iz Šmihela, ravnatelj Štrekelj iz Gorice, g. Bele, ravnatelj kmetijske šole na Štajerskem.

Na to so zapeli pevci pod vodstvom gospoda Ognjeslava Hladnika narodno himno in več drugih pesmi med splošnim navdušenjem.

G. Tomazin je predlagal, da se v podporo vbojih pogorelcev v Mokronogu nabere nekaj darov in je predlagal kot najmanjši prispevek 1 K, čemur se navzoči z navdušenjem odzovejo.

Na to se je pričelo glavno zborovanje.

Predsednikom je bil enoglasno izvoljen g. Klarici, podpredsednikom g. Globevnik in g. Medič zapisnikarjem.

Prvotno se je nameravalo ustanoviti organizacijo absolventov „Kmetijskih in gospodarskih šol“ in sicer je bilo današnje zborovanje določeno, da izvoli pripravljalni odbor. Vsi navzoči skoro brez izjeme so se pa izjavili za takojšnjo ustanovitev „društva absolventov kmetijske šole na Grmu“. Radi tega odpadejo vsi referati, ki so imeli namen, gladiti pot pripravljalnemu delu. Prečitala sta se samo referata g. Sancina o „Pomenu in obsegu organizacije absolventov kmetijske šole“ v splošnem in g. Pipana o „Organizaciji in kmetiskem stanu“.

Radi odsotnosti g. Sancina je prečital njegov referat zapisnikar g. Medič.

Po dolgotrajnem odobravanju so bila prečтана pravila ustanovljenega društva, ki so bila po stvarnem razmotrivanju in interpretaciji ravnatelja gospoda Rohrmanna odobrena.

Po prečitaniu in odobrenju pravil je bil izvoljen soglasno sledeči odbor za društvo,

ki bo imelo svoj sedež na kmetijski šoli na Grmu:

Načelnik: g. Globevnik, Bršljin pri Novem mestu. Podnačelnik: g. Rakoše, Straža. Odborniki: gg.: Kršan, Avsec, Jakše, Pipan, Sancin, Klarici. Blagajnik: g. Avsec.

Vsprejet je bil tudi predlog g. Klaricija, da bi se glavna skupščina vršila vsako leto v drugem kraju.

Referata A. P. Sancina in Pipana priobčimo posebej.

Štrajk tramvajskih uslužbencev.

Župan je začel posredovati.

Stavka tramvajskih uslužbencev je tokom vsega včerajšnjega dneva trajala nepretrgoma dalje. Štrajkovci so imeli dopoludne ob 9. uri shod v „Delavskem domu“ v ulici Boschetto št. 5. Na tem shodu so predsednik štrajkovcev Bidussi, Remišček in Todeschini poročali o stanju gibanja, ki da se ni popolnoma nič izpremenilo. Na shodu je bilo sklenjeno, da se v to novoizvoljeni odbor poda k županu in ga pozove, naj intervenira. Izvoljeni so bili v to misijo Remišček, Bidussi in dva tramvajska vslužbenca, ki so takoj po shodu odšli na magistrat. Obenem so se podali — v gruči po 4—5 oseb — vsi štrajkovci, ki so bili skoraj vsi v službeni obleki, na veliki trg pred magistrat.

Ob 5. uri popoldne se je imel vršiti drugi shod štrajkovcev v „Delavskem domu“, a shod je bil odložen do 7. ure zvečer, ker je bil župan povabil odbor štrajkovcev na konferenco za 6. uro. Na to konferenco so bili povabljeni rečeni odbor štrajkovcev in predsednik tramvajске družbe, grof Sordina.

Štrajkovci, ki so bili že pred 5. uro v ogromnem številu zbrani v ulici Boschetto, so se razšli, ko se jim je javilo, da je shod vsled omenjenega županovega vabila odložen do 7. ure zvečer. A ob 7. uri so se zopet v še večem številu zbrali v „Delavskem domu“ in pred istim na ulici. Čakali so tam do 8. ure in pol, na kar se jim je javilo, da konferenca pri županu še ni končana in da je vsled tega shod odložen do danes jutraj ob 9. uri. Na tem shodu se bo štrajkovcem poročalo o teku in rezultatih konference.

Delavci mestne plinarne in elektrarne so bili sklicani na shod za sinoči ob 6. uri. — Kakor doznajemo, se je imelo na tem shodu skleniti, da delavci elektrarne in plinarne priskočijo na pomoč štrajkujočim tramvajskim uslužbencem s tem, da vstopijo tudi oni v štrajk. S tem korakom bi bilo tramvaju sploh onemogočeno voziti, ker bi mu manjkala električna energija.

No, ta shod je pa policija prepovedala, češ, da ni bil pravočasno prijavljen.

Zdi se pa, da je že sama napoved tega shoda vplivala toliko, da je župan začel posredovati.

Konferenca pri županu, da bi prišlo do sporazuma, je trajala od 5. do 9. ure sinoči. Konference so se udeležili predsednik tramvaja conte Sordina, ravnatelj Rovis, Remišček, Todeschini, Bidussi za osobe obratnega prometa in Slavnik za osobe remis. Ob 9. uri je bila konferenca prekinjena in se bodo pogajanja nadaljevala danes ob 9. uri dopoldne.

Tramvaj je včeraj vozil se šestimi vozovi na progi Kandler — Campo Marzio, in sicer od 11. ure predp. do 2. ure in pol popoldne; potem pa zopet od 4. ure pop. do 8. zvečer.

Domače vesti.

† Dr. Josip Straus. Prejeli smo: Dr. Straus, o katerega prezgodnji smrti smo poročali v včerajšnji številki, je bil res plemenita duša. Poznal sem ga še iz dijaških let in ko sva se pred nedolгим časom sestala v njega uradu v Kopru, mi je potožil svoja gorja. Neozdravljivo rano mu je zadala smrt hčerke, katere ni mogel pozabiti.

Zraven tega je imel v Kopru kakor vodja sodnije vse polno svrtažnikov, ki so mu, ker je bil predober, metali neprestano polena pod noge. Britko mi je tožil, kako mu vse klubuje, a največ ga je bolelo, da mu je, ko je prišel pred časom v Trst potužiti svoje gorje, bilo zalučano v obraz: „Vi ste premalo energični!“ Te štiri besede so ga tako potrle, da ni imel več miru. Sele, ko je bil na prizivnem sodišču prijazno vsprejet, se je nekoliko potolažil, a kar je moral pretrpeti, je bilo le preveč za njegovo rahlo zdravje. Največ in zavrtno je proti blagemu pokojniku rovaril zviti baron Rinaldini, ki ima na vesti precejšnji del trpljenja pokojnega dr. Strausa.

Res je bil Straus predober in zato ni nastopal proti podrejenim sovražnikom s tisto odločnostjo, kakor bi bil moral in bo moral njegov naslednik, ako ne bo hotel biti podrejen svojim podrejenim! Slava spominu moža, ki je bil uzoren sodnik in vkljub mnogim lahonskim šikanam, — narodnjak do groba!

Država redi regnikole. V novi svobodni luki zida vlada skladišča. To delo je bilo oddano tvečki Weis & Westertag, katera pa je delo oddala podpodjetniku iz Italije. Ta je seveda vzel v delo samo čistokrvne „regnikole“.

Avstrijski davkoplačevalci morajo torej skladati tisočake in tisočake, da jih potem odnesejo delavci iz Italije. Ali bi bilo to v drugi državi možno? Lahki nam napove-

dujejo bojkot. Na njihovih podjetjih torej naši delavci ne najdejo dela. Državna dela se oddajajo kar naravnost „regnikolom“, a nam ostaja le pravica plačevati davke in služiti pri vojaki. Res, krasne razmere!

Podelitev naslova. Cesar je adjunkt ravnateljstva pomožnih uradov tržaškega policijskega ravnateljstva Alojziju Kraingerju povodom njegovega stalnega umirovljenja podelil naslov ravnatelja pomožnih uradov.

Revizija ljudskega štetja se prične prihodnje dni. Naloga vsakogar, ko dobi vabilo je, da se temu vabilu takoj odzove. Da nikdo ne zgubi dneve, je poskrbljeno na ta način, da se bo uradovalo ob času, ko se ne dela: o praznikih in nedeljah. Druga najvažnejša naloga vseh Slovencev je, da govorijo na dotičnih sekcijah le slovensko, da že s svojim slovenskim pozdravom pokažejo gg. komisarjem, da je njihov občevalni jezik slovenski. Komisarji bodo državni uradniki, torej ne magistratni „slovenozrci“, vsled česar se nobenemu Slovincu ne treba bati pred temi gospodi izreči resnice glede občevalnega jezika.

Tretja naloga vsakega Slovenca je, da za slučaj preselitve, naznani prejšnjemu vratarju svoje stanovanje, da se bo moglo dostaviti povabilo.

Slovinci! Pozor! Zganite se pravočasno, in nastopite odločno, da dokažemo pravo število našega naroda v Trstu, ter da postavimo na laž magistrat in „Piccolo“!

Ali sem jih! Na mojo zadnjo daljšo notico o Tržiču itd., se je privandran žid Mayer na Goldonijem trgu hudo razkorčal! Najbolj so ga ogreli „Briganti di Venezia“, o katerih sem povedal, da so iz vseh obmorskih mest pregnali prvotne slovenske prebivalce. Vsa po meni omenjena mesta je žid citiral — Gorice pa si vendar ni upal omeniti! V svoji židovski razburjenosti je čifutke kakor neumen! Kaj pa porečeš ti privandran žid, ko ti povem, da smo mi tu domačini in ne calati dai monti, a da je tvoj oče, ki še živi, prišel beračit v naš Trst?!

Kaj porečeš, ko ti jaz domači slovenski sin osvežim spomin s tem, da te vprašam: „Čemu je bila še pred 20 leti na Stari Reni nad ulico Donota ulica Covach (Kovač), katero ste vi moderni iredentisti po svojem principu grabljenja po tuji lasti, odstranili? — Zakaj?!!“ Odstranili ste jo, kakor odstranite ulico Prelazar in Tigor, ki sta še danes na svojih mestih! Odstranili ste, da s tem izbrišete dokaze nekdanje slovenske posesti ter prikažete vse, kakor da so Trst ustanovili sami Rimljani! Ej fantje! Mi se predobro poznamo! Ne boste nas več furbali s svojo laži-latinita, na katero vam danes nikdo ne da več niti počenega groša. Odpravili ste ulico Materica (sedaj Caripson), potok Ključ in pomol Ključ sta tudi izginila za vas — a za nas ostaneta in naši potomci ju zopet rehabilitirajo!

Zakaj ste odpravili Travnik v Gorici in mu nadeli ime Piazza grande? Ni-li to brigantstvo — pa bilo tudi le narodno brigantstvo?! Arrivederci!

Shod narodno radikalnih abiturientov v Postojni. Vabimo vse narodno radikalne abituriente na drugi shod narodno radikalnih abiturientov, ki se vrši 1. in 2. septembra v Postojni po sledečem vspredu: Prvi dan: ob 3. in pol uri otvoritev shoda. Sledi referat: Gimnazijska leta. (Tov. France Lipah.)

Drugi dan (dopoludne): ob 8. uri sestenek zaupnikov. Ob 9. uri se predavanja nadaljujejo: Realec kot bodoči tehnik. (Tov. Hinko Prelovec.) — Popoludne: Dijak in narodnost. (Tov. Andrej Lah.) Narodno gospodarstvo in radikalizem. (Tov. Jeraj.)

Zvečer prijateljski sestanek v hotelu „National“. — Shod se vrši dne 1. in 2. septembra t. l. v dvorani hotela „National“ v Postojni.

Pripravljalni odbor za shod nar.-rad. abiturientov.

Učiteljska mesta v Carigradu. Pred nekoliko časa smo poročali, da je razpisanih pet učiteljskih mest na državni šoli v Carigradu. Vsled tega je več učiteljev s Kranjskega in Štajerskega vložilo prošnje za ta mesta. Naš drž. posl. dr. Rybář, na katerega so se nekateri učitelji obrnili, je pa sedaj izvedel, da so bile te službe le pro forma razpisane, da se pa misli prevzeti v državno službo de tiste učitelje, ki že sedaj službujejo na carigradski šoli. Toliko v znanje vsem zainteresiranim.

Poziv na Hrvate Banovce v Trstu! Da se mnogobrojni Hrvati Banovci v Trstu zblize i bolje upoznaju, odločilo je nekoliko Banovaca u Trstu, da osnuju pjevački i tamburaški klub. U tu svrhu molimo Hrvate Banovce u Trstu, da se odazovu našem pozivu te dodju u sobotu 26. o. m. u 9 sati na večer u gornju posebnu sobu restauracije „Balkan“.

Nekoliko Banovaca. Čuvajmo svojo last. Z ozirom na naš opomin, da naj slovenski posestniki čuvajo svojo posest v slovenskih žavljah, da ne pride v roke našim sovražnikom, se zgraža „Indipendente“ pod naslovom „Mai sazi“

nad „nenasitnostjo“ nasprotnikov, ki hočejo baje zadržati Trst z obročem slovenske posesti, češ, da se je zgodilo tako že v Griljanu, da se hoče isto storiti tudi v Žavljah in drugje. — „Indipendente“ pozivlja svojce, da naj se z vsemi svojimi močmi upro tem nakanam, kajti sicer da se zna dogoditi, da jih zadene hud gospodarski udarec, ko zadenejo njihovi interesi ob lastninske pravice Slovencev. Potem kliče na pomoč „poklicane faktorje“, ki naj spravijo skupaj potrebni kapital, da odgovore z enakimi „manevri“ ter razširijo mejo „naše posesti“ za vsako morebitno razširjenje mesta. Pri tem pa računa „Indipendente“ tudi na okoličane, češ, da so vedno kazali, da hočejo živeti v miru z mestom, ne da bi hoteli izzvati kakih interesnih sporov iz narodnostnih sporov. Treba je torej napeti vse sile in to takoj, prav takoj, da slovenski agitatorji gospodarsko ne zaduše italijanskega Trsta, in zato treba pred vsem z najtesnejšo zvezo mesta z njegovim bližnjim ozadjem preprečiti delovanje elementov, ki razpihnejo neslogo in prepir.

Slovenski okoličanski posestniki! Vi „nenasitneži“, ki ste po svojih slovenskih pradedih podedovali svoja posestva, ki jih obdelujete s svojimi žuljavimi rokami, na vas gre to, na vas gre ta naklep, da vas in vaše otroke izrinejo z vaših rodni tal, a mi smo tisti „hujšaki“, ki delamo zgago in prepir med mestom in vami, zato ker vas opozarjamo na nevarnost, ki preti vam, vašim rodbinam, vašemu rodu in jeziku. Sicer ne verujemo kričavemu „Indipendentu“, da bi se tako hitro našli oni „poklicani faktorji“, ki bi stresli iz rokava milijone za pokup tisočletnega slovenskega posestnega obroča okrog Trsta in enake slovenske posesti v Trstu samem, a tuptam bi se pa le morda našel kak nezaveden našinec, ki bi se polakomil Judežev grošev in prepustil svojo posest tujcu. Vaša in naša dolžnost je, da svarimo in poučimo take nezavedne o grehu, ki bi ga tako zagrešili sami nad seboj in nad svojim narodom.

Vaše in naše geslo je in mora ostati: **Niti ped slovenske zemlje ne sme priti v last naših narodnih nasprotnikov!**

Odsek trgovskih pomočnikov „Trg. izobraž. društva“ vabi vse trgovske pomočnike (člane in nečlane društva) na zelo važno posvetovanje, ki se bo vršilo v nedeljo popoldne ob 2. uri, v dvorani „Trg. izobr. društva“ ul. S. Francesco št. 2. l. n.

Odbor št. Jakobške CM podružnice se najtopleje zahvaljuje št. Jakobski Mladini za izročene zneske; in sicer dobiček iz leta 1910, K 355.90 in iz leta 1911. 75% čistega dobička v znesku K 315.— od plesa, ki se je vršil na pustno soboto. Podružnica je po želji prirediteljev plesa naložila zneske v „Trgovski obrtni zadrugi“ za staveni fond.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu je nameravalo prirediti minolo nedeljo izlet v Rodik, kar pa je rodiško županstvo vsled odloka sežanskega okrajnega glavarstva iz zdravstvenih ozirov prepovedalo. S predpripravi za ta izlet je imelo društvo precejšnjih stroškov, vsled česar se je moralo odločiti za drugo veselico, ki jo priredi na vrtu „Konsumnega društva“ (Campo S. Giacomo) v nedeljo dne 27. avgusta t. l. Ze več let sem je prirejalo „Delavsko podporno društvo“ veselico na vrtu „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu, letos pa je to opustilo; mesto tega pa priredi „Ilirija“, ki bo itak pela tudi pri sv. maši, nameravano veselico. Z ozirom na to, se odbor toplo priporoča za obilno udeležbo toliko od strani udov „Del. podp. društva“, kolikor tudi od strani sl. šentjakobškega občinstva.

Izpuščena na svobodo je bila gospa Ema Bidussi, sogroga predsednika štrajkovnega odbora tramvajskih uslužbencev, ki je bila predvčerajšnjem aretirana, češ, da je vrgla kamen proti prvemu tramvajskemu vozu, ki so ga predvčeraj uradniki peljali iz remise.

Potres. Na tukajšnjem c. kr. pomorskem observatoriju so potresni instrumenti včeraj popoldne zabeležili daljni potres, katerega ognjišče utegne biti oddaljeno

Sunlight

Za volneno in flanelno blago

ni finejšega in čistejšega pralnega sredstva nego.

milo SUNLIGHT

Skrčenje in zgoščenje volne je izključeno po milu SUNLIGHT.

Generalno zastopstvo: **Albert Tedeschi**
Corso 2, III. nadstr., TRST

Eleonora Straus roj. Juvanschitz pl. Steintal potrta od žalosti naznanja tudi v imenu drugih sorodnikov prijateljem in znancem, da je danes ob 11 1/2 predp. njen nepozabni sprog

Dr. JOSIP STRAUS

c. kr. sodni svetnik

preminul po kratki toda mučni bolezni, previdjen s svetotajstvi za umirajoče. — Pogreb ljubljene pokojnika se bo vršil v petek 25. t. m. ob 3 1/2 pop. iz hiše žalosti v ulici Pier Paolo Vergerio proti sokatedrali in od tod se bodo zemski ostanki pokojnika prepeljali direktno na pokopališče Sv. Ane pri Trstu, da se položijo v družinski grob.

KOPER, dne 23. avgusta 1911.

(Brez vsakega posebnega obvestila.)

Prvo pogrebno podjetje Zimolo, Corso 41.

Tužnim in potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mati, soproga, stara mati, gospa

NEŽA ŠKERL

danes dne 23. t. m. ob 11. uri po noči po dolgi bolezni previdena s sv. sakramenti za umirajoče v 69. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v petek dne 25. t. m. ob 5. uri pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče.

TOMAJ, 23. avgusta 1911.

Žalujoči ostali.

Krojačnica za civiliste in vojake

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6, II. n. Priporoča se slavnemu občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerno.

Pekarna VEKOSLAV GUL

TRST, Piazza Caserma št. 4, podružnica Via Caserma št. 13.

Vsak dan večkrat svež kruh, raznovrstne sladčice, biškotini, bomboni in šokolada.

Najfinjše moke po zmernih cenah.

Vsprejema se v peko pecivo vsake vrste. **POSEBNOST:** vsakovrstni likerji in vino v steklenicah.

Advokat Dr. Josip Wilfan

ima svojo pisarno od 24. avg. t. l.

v Novi ulici (Via Nuova) 11, I. nadstr.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. G. Lemmen-a

GRAFENSTEIN

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Predpisal sem Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** zelo pogostoma in z ugodnim uspehom: pri klorozl, malokrvnosti in pri rekonvalescenci od takih bolezni služi izbornu. Posebni znak tega vina je, da poseduje zelo prijeten okus in da ga bolniki zelo radi jemljejo in prenesejo.

GRAFENSTEIN, 2. febr. 1910.

Dr. LEMMEN.

Odlikov. tovarna sodovke in šampanjsko šumečih pokalic
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Rimu l. 1910.

Viljem Hribar

na Opčlnah

191

naznanja cenj. odjemalcem da ima glavno zalogo za bodočo sezono cevi (cilindrov) ogljenčeve kisline za pivo. Priporoča se tudi za odjem pokalic in sodovke.

Za točno postrežbo se jamči.

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

6—7000 km. Začetek ob 5. uri 12' 4", maksimum pravega zemškega tresenja 0.086 mm ob 5. uri 33', konec ob 6:30 zvečer.

Tržaška mala kronika.

Samomor na Opčinah radi nesrečne ljubezni. Že dlje časa je stanoval na Opčinah 26-letni Karl Žigon iz Renč. Zaljubljen je v hišno neke tržaške rodbine, ki biva tam na letovišču, in začel je neumorno dvoriti deklici. Ali ves trud je bil zaman. Pred dnevi, ko ga je deklica zopet zavrnila, je Žigon, ki ga je strast popolnoma omamila, začel žugati, da ubije njo in potem še samega sebe. Deklica se je radi tega silno prestrašila in povedala je to svojim gospodarjem, ki so opozorili žendarmenjo in so sklenili preseliti se v Trst. Žendarmi so dolgo iskali mladeniča, skozi dva dni. Včeraj so ga konečno našli, mrtvega na njivi zraven hiše št. 40. Nekdo, ki je šel tod mimo, je zagledal truplo, ki je bilo že precej strohnjeno. Nesrečni Žigon se je bil ustrelil z revolverjem v sence. Orožje je ležalo poleg trupla. Zdravnik, ki je prišel na lice mesta, je konstatiral, da je smrt nastala pred kakimi 48 urami. Truplo so prenesli na opensko pokopališče.

Dve aretaciji na Opčinah. Dva individua sta se predvčerajšnjem zabavala med Opčinami in Prosekom s tem, da sta kar zaporedoma streljala z revolverjem. Žendarmenja je napravila konec nevarni igri. Dotičnika sta se kvalificirala za Nikolaja Marinovič in Ivana Polgac, oba iz Pule. Imela sta pri sebi dva velika revolverja in mnogo patron, veliko žensko zlato verižico in 129 kron. — Žendarmenja je pridržala oba v zaporu.

Petkrat ustrelil z revolverjem proti svoji ljubici. Josip Casson, star 22 let, renkiol iz Benetk, natakav v kavarni na trgu Barriera vecchia št. 4, je že dlje časa živel skupno z Emo Micheluzzi, staro 21 let, rojeno v Gorici in pristojno ravnotja. Imela sta v ulici Boschetto 18, v IV. nadstropju, sobico v najemu. Casson je moč vroče krvi in nasilne narave, strastno ljubosumen, da si brez vsakega razloga. Zato je večkrat naravnost brutalno postopal z Micheluzzi. Deklica se je kmalu nasitila te „idile“ in je sklenila zapustiti svojega ljubimca. Včeraj se je v to svrhu podala na postajo južne železnice, da bi se odpeljala v Gorico. Za nesrečo pa je prišla prekasno; vlak je bil že odšel. Ker pač ni mogla prenočevati na cesti, sklenila je povrniti se domov s trdnim namenom, da se odpelje drugo jutro. Casson se je itak imel povrniti po delu domov še le ob 7. uri zjutraj. Ali natakav se je povrnil topot domov že ob 3. uri zjutraj. — Vzbudil jo je in jo vprašal, če ga res še vedno namerava zapustiti. Rekla je, da še vedno. Tedaj je on potegnil revolver iz žepa, pritisnil ležečo deklino k steni in petkrat sprožil orožje proti njej. Na pok strela in vpitje deklino je pritekla Antonija Perpič, ki stane skupaj z Evgenom Požarjem, gospodarjem stanovanja. Tudi proti njej je besnež pomeril revolver. A na njeno prošnjo je odložil revolver. Ranjeno deklino, ki je bila vsa krvava, je Perpičeva spravila v svoje stanovanje, jo oblekla in prepeljala v bolnišnico. Tu so zdravniki konstatirali, da je bila deklino za srečo le enkrat ranjena in sicer na vratu.

Ranitelj jo je med tem popihnil. Policija ga išče. — Funkcionarji policije so na okrvavljeni odeji našli dve krogli, eno pa na tlaku. Revolver je Casson odvezal ravnateljstvu kavarne Atiliju Gobbo.

Smrtna nezgoda v ulici Sette Fontane. Obdukcija trupla brivca Pavla Miniutti, ki so ga predvčeraj zjutraj našli mrtvega na tlaku ulice Sette Fontane, ne da bi truplo kazalo kakih zunanjih ran, je dokazala, da se je pokojniku zlomil tilnik. Iz tega sklepa izvedenci, da je pokojnik, ki je bil — kakor se je dognalo — ono noč vinjen, padel se zida ulice Molin a vento in spodnjo ulico Sette Fontane.

Nagla smrt. Včeraj zjutraj je nekega delavca v škedenjskih plavžih obšla hipna slabost, zvrnil se je na tla in obležal mrtve. Truplo so odpeljali v Magdalensko bolnišnico, kjer ga raztelesijo. Ime pokojnika ni še znano.

Gozdni požar v sv. Križu. Predvčerajšnjem popoldne je zgorelo pri sv. Križu 7000 kvadratnih metrov gozda. Domači so sami gasili. Po poldrugi uri je bil požar pogašen.

Koledar in vreme. — Danes: Ludovik, kralj. — Jutri: Zefirin pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne — 28° Cels. — Vreme včeraj: zjutraj deloma oblačno, pop. nekoliko dežja.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Lokalne padavine. Temperatura malo spremenjena. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo, dne 27. avgusta t. l. v prostorih „Narodnega doma“ istotam vrtno veselico s petjem, godbo, igro itd. Program obsega krasne pevske in glasbene točke. Svirala bo domača barkovljanska godba. Začetek ob 5. in pol uri zvečer. Vse je preskrbljeno za prijetno, neprisliljeno zabavo, katere čisti dobiček bo za pokritje stroškov, ki jih ima omenjeno društvo s svo-

jim v resnici neumornim delovanjem za narodno stvar v Barkovljah.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Prosek, Kontovelj in Zgonik priredi dne 10. septembra na Proseku veselico s sodelovanjem pevskega društva „Hajdrih“. Bogati in zanimivi vsopred bo razveseljeval udeležnike. Prihitite torej k nam, da pomorete podružnici ustanovitve otroškega vrtca na Kontovelju.

Pevsko društvo „Trst“. Opozarjamo pevce društva „Trst“ na valevažni sestanek, ki se vrši jutri, v soboto zvečer ob 9. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu (vhod ul. G. Galatti 20). Interesirani gospodje, nečlani „Trsta“, so, kakor domnjenjeno, vabljeni, da se tudi udeležijo tega sestanka.

Odbor „Delavskega podpornega društva“ naznanja svojim članom in prijateljem društva, da se bo letošnja običajna obletnica razvija zastave vršila v nedeljo, dne 27. t. m. samo zjutraj s sv. mašo, pri kateri bo pelo pevsko društvo „Ilirija“ od sv. Jakoba ter sodelovala popolna rojanska godba „Lira“.

Zbirališče članov je pred društvenimi prostori v ul. G. Galatti št. 20, ob 7. in pol uri zjutraj, na kar odkorakamo skupno z godbo na čelu in razvito zastavo pet minut pred 8. uro v cerkev Sv. Antona Novega.

Nar. del. organizacija.

Odbor „Tombole“ ima nocoj ob 7. uri sejo v novih prostorih v ulici S. Francesco št. 2, I. nadstropje.

Delavci „Plinarne“ bodo imeli jutri ob 7. uri zvečer sestanek v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Išče se nekoliko tesarjev oziroma mizarjev za Pulo. Pojasnila daje NDO.

DAROVL

Ciril-Metodovi družbi so darovali vojaški učitelji, trpini v vojaškem jarmu K 452.

— Za drugi kamen rojanskega omizja je daroval g. Just Venuti K 5.

Književnost in umetnost

„Das österreichische Abgeordnetenhaus“, ein biographisch-statistisches Handbuch, 1911—1917, XII. Legislaturperiode. Sestavil Fritz Freund, založil dr. Rudolf Ludwig na Dunaju. Cena?

Knjižica v miniaturnem formatu, 637 strani, podaja natančno državnozbornsko statistiko prav pregledno, poleg tega pa slike in kratke osebne podatke o vseh državnozbornskih poslancih. Kdor se zanima za stvar, mu knjižico priporočamo. Naroči se lahko v vsaki knjižarni.

Jubilej „Spominska knjiga“ kat. ak. tehn. društva „Zarje“, uredil Alojzij Remec, v „Zori“ št. 9 in 10, Ljubljana Kat. tiskarna 1911. Večan izvod stane 1'40 K.

Vesti iz Goriške.

Vojaštvo je odšlo iz Gorice na vaje v tork ob 6. uri zjutraj.

Toča je pobila v tork zvečer v spod. Furlaniji okoli Terza in Ogleja. Tako silne toče ni bilo tamkaj že mnogo let. Vinski pridelek je uničen.

Razne vesti.

Edisonove prerokbe. Nekemu ameriškemu listu je prišlo na misel, da zbere vse prerokbe znanega izumitelja Edisona, ki jih je izrekel na raznih pogovorih: Evo jih par, ki jih je priobčil „Gaulois“: V eni generaciji izginejo parne lokomotive in jih nadomeste električne. Aviatika bo povsod uvedena, samo aeroplani bodo imeli drug tip: dvigali se bodo okomito. Z novim sistemom električne baterije postanejo podmorske ladje tako nevarne, da ne bodo vlade več gradile oklopnač. Nikel zamenja papir: material ene knjige 10.000 strani, v debelosti 5 centimetrov in 400 gramov teže, ne bo stal več nego en dolar.

Trojčki. V Koraju v beneški Sloveniji je povila Slovenka Ana Trušnjak tri zdrave deklice.

Dolgovi bivše portugalske kraljevske rodbine znašajo glasom poročila iz Lizbone, baje 25 milijonov kron, ki jih hočejo pokriti s skupičkom iz prodaje posestev. Od leta 1898 je izdala portugalska vlada 180 mil. kron, za katere se ne ve, kako so se porabili.

Poštena najditeljica in nehvaležni lastnik. V Mitrovici v Slavoniji je Marija Igič, soproga mizarskega pomočnika našla 10.000 K, za katero svoto je takoj začela iskati lastnika, da mu jo izroči. Denar je izgubil neki uradnik barona Pfeifferja, ki ga je ves srečen vsprejel od žene — in jej daroval v ime nagrade 3 krone! Da je ta poštena žena izročila denar policiji, dobila bi bila 1000 K nagrade, a tako je omenjeni uradnik nagradil njeno poštenje s 3 kronami.

Koliko je na Ruskem visokošolcev. Po najnovejših statističnih podatkih je na Ruskem okoli 70.000 visokošolcev. En visokošolec prihaja na vsake 2000 prebivalcev. Najbolje obiskana visoka šola je petrograjsko vseučilišče, ki ima 10.000 slušateljev.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besede. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

1445

Priporočam se slav. občinstvu ter posebno članom Delavskega podpornega društva, da pridete vsi v nedeljo dne 27. t. m. po končani maši v gostilno NDO (Kosič) ul. Carradori 18 na izborni zajuterk. 1445

Iščeta se za vratarja zakonska civilnih koncij. Pojasnila Ulica Campanile 14, vratar. 1446

Pekarna s prodajo mleka in sladice na zelo dobrem mestu se prodaja radi poruke. Ulica Cecilia št. 8. 1444

Trgovski pomočnik z dobrimi spričevali išče službo kot skladiščnik. — Nastopi lahko takoj. — Naslov pove in sicer oddelku Edinosti. 1443

Novi šivalni stroji Singer, kupljeni na dražbi se prodajo za polovico kupne cene, za domačo rabo z vsemi opremljenimi vred K 62, drugi, moderni, ki služijo tudi za čipkanje K 110, za vse stroje se daje pisemno jamstvo za tri leta. — Ulica S. Caterina 7, magazin na dvorišču. 1419

Umetni : fotografski atelje pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo šte. 42 (prililje) 213

Isvrhuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgled, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče in vsakovrstne spomenike itd. itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakatero fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, srentalno tudi manj mesta.

Hočete se prepričati? Obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 — ulica Poste Nuove (vokal Torrente) „Alla Città di Londra“ Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski ločen. Nepremoljivi plašči (pristni angleški). — Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva

Telefon 1220.

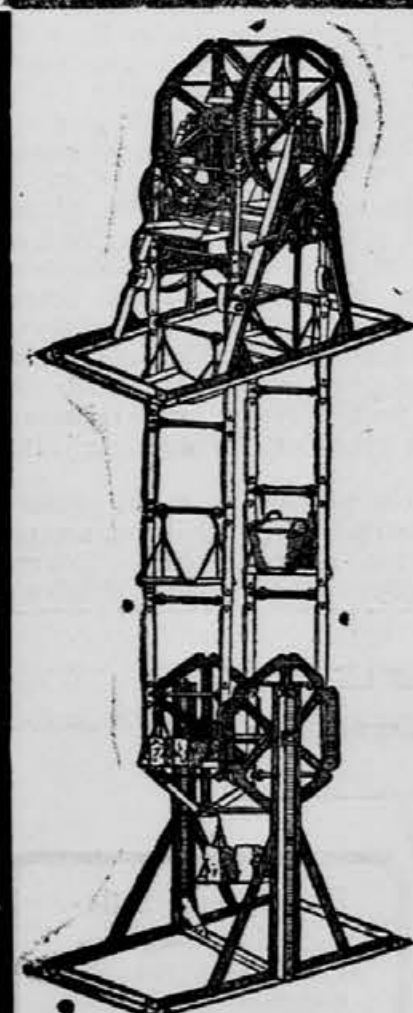
Razpošil. in shramba kovčkov

Telefon 2572.

Čiščenje in shramba preprog

2015

Telefon 2573.

Mehanična delavnica
F. Miheučič & F. Venutti :
 Trst, Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. — Industrijske instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. — Specialiteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa — Izdelovanje — oblik in vzorcev za testenine in biškote. — Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materiala, mletje kave, — — — — — drož in drugih tehničnih predmetov. — — — — —

Velika klobučarna

Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št. 34.

223